

dříve o své vlastnictví, a při tom setrvává i v dovolání tvrdě, že se měl podle úmluvy státi po zaplacení kupní ceny závodům Š. výhradním trvalým vlastníkem auta a že pro převlastnění k zajištění není prý skutkového podkladu.

Čís. 13355.

Předpis § 1409 obč. zák. má na mysli dluhy související vůbec s převzatým jměním nebo podnikem, které tu byly v době převzetí jmění nebo podniku, bez ohledu na to, co bylo o nich ujednáno mezi smluvníky.

Byla-li zcizená nemovitost jedním majetkem prodavatelovým, jest i neknihovní pohledávka ze zastupování prodatele ve sporu nesouvisejícím s nemovitostí, považovati za dluh, jenž souvisí se zcizeným jměním.

(Rozh. ze dne 9. března 1934, Rv I 551/32.)

Žalobce zastupoval roku 1928 a 1929 Marii T-ovou, která tehdy byla spoluvlastnicí domu čp. 267 v Ch., v jejím sporu s manželem Josefem T-em o placení výživného. Žalovaný, který jest synem Marie T-ové, koupil od ní její polovici domu čp. 267 v Ch. trhovou smlouvou ze dne 8. května 1929 asi za 40.000 Kč a vyplatil jí kupní cenu po srážkách menších knihovních dluhů. Tato smlouva byla vtělena a žalovaný nabyl spoluvlastnictví tohoto domu. Žalovaný nezaplatil žalobci nic na jeho účet proti Marii T-ové. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce zaplacení pohledávky ze zastupování Marie T-ové na Františku T-ovi podle § 1409 obč. zák. a § 187, III, dílčí novely, neboť jest vlastním synem Marie T-ové, převzal od ní polovinu domu, která byla celým jejím majetkem, z něhož žalobce mohl zaplacení své pohledávky očekávat, a okolnost, že Marie T-ová je žalobci dlužna, byla žalovanému známa, pokud se týče musil o ní vědět, t. j. při náležité opatrnosti o ní mohl vědět, kdyby se byl o to staral, jak k tomu podle § 1297 obč. zák. byl povinen. **Procesní soud prvního stádu žalobu zamítl. Důvody:** Podle § 187 III. dílčí novely, převezme-li blízký příbuzný zcizitelův jmění nebo podnik, odpovídá bez újmy dalšího ručení zcizitelova věřitelům za dluhy náležející ke jmění nebo podniku. Podle žaloby zůstala Marie T-ová žalobci dlužna za zastupování ve sporu o výživné 3.424 Kč 70 h a žalovaný koupil od Marie T-ové polovici domu čp. 267 v Ch. trhovou smlouvou ze dne 8. května 1929. Dlužná částka nenáleží ke jmění převzatému žalovaným, není se jměním tím v žádné souvislosti, nýbrž jest dluhem Marie T-ové samé, za který žalovaný neodpovídá. Není tu podmínka § 187 III. dílčí novely, na něž žalobce se odvolával. **Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody:** Odvolatel uvádí, že jměním osoby rozumí se souhrn jejích práv a závazků, souhrn aktiv a pasiv, a že, mluví-li zákon v § 1409 obč. zák. o dluzích, které náležejí ke zcizitelovu jmění, sluší tím rozuměti všechny jeho dluhy vůbec, tedy nejen dluhy, mající věcný vztah ke zcizeným aktivům, nýbrž i dluhy ryze osobní. S tímto názorem nelze souhlasiti. I v § 1409 obč. zák., i v § 187 třetí dílčí novely mluví se jen o dluzích, náležejících ke jmění nebo podniku. Nejsou tím tudíž míněny všechny zcizitelovy dluhy,

nýbrž jen ty dluhy, které k převzatému jmění nebo podniku mají určitý vztah, neboť jinak by v zákoně bylo mluveno jen o dluzích a neměl by významu dodatek »náležející ke jmění nebo podniku«. Vždyť dluhy by se rozuměly i tyto dluhy, i dluhy nemající ke zcizenému podniku nebo jmění žádný vztah, na příklad dluhy osobní. Rozlišuje-li § 1409 obč. zák. a § 187 III. dílčí novely jmění a podnik, nelze z toho dovozovati, že jměním určité osoby jest míněn souhrn práv a závazků, jak uvádí odvolatel. Jměním lze v tomto případě rozuměti i jednotlivou věc nebo souhrn určitých věcí. Z těchto důvodů není správný názor odvolatelův, že nabyvatel ručí za všechny zcizitelovy dluhy, i když tento zcizil třeba jen jednotlivou věc, která tvoří hlavní kus jeho jmění. V souzeném sporu jedná se na jedné straně o prodanou polovinu domu žalovanému jeho matkou, na druhé straně o pohledávku žalobcovu proti matce žalovaného vzniklou právním zastupováním jeho matky v jejím sporu proti manželovi o výživné. Mezi pohledávkou žalobcovou a jměním zcizeným žalovanému není zajisté žádný vztah ani v širším slova smyslu, neboť pohledávka ta nevznikla z důvodu vlastnictví nebo držení poloviny domu matkou žalovaného. Jedná se o čistě osobní dluh matky žalovaného. Z těchto důvodů žalovaný jako přejímatel poloviny domu své matky za její osobní dluh neručí a první soud posoudil proto správně věc po stránce právní. Námitka z tohoto důvodu vznesená není tudíž odůvodněna. Správný je názor odpůrce odvolatelova, že při správnosti názoru odvolatelova odpadla by nutnost ustanovení odpůrčího řádu. Neboť proč by bylo třeba dovolávat se ustanovení odpůrčího řádu, který právo odpůrčí podmiňuje časovým omezením, když podle § 1409 obč. zák. bylo by možno docíliti stejného výsledku žalobou o plnění bez časového omezení. Žalobce opírá svůj nárok o ustanovení § 1409 obč. zák. a § 187 třetí dílčí novely a proto není potřeba se zabývati, zda jsou splněny podmínky odpůrčího řádu.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu s příkazem, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Nižší soudy odepřely oprávnění žalobnímu nároku, který žalobce opřel o ustanovení § 1409 obč. zák. a § 187 III. dílčí novely z důvodu, že prý mezi žalobcovou pohledávkou z právního zastupování matky žalovaného v jejím sporu s manželem o výživné a jměním jí zcizeným žalovanému není vztahu, ježto pohledávka nevznikla z důvodu vlastnictví nebo držení zcizené poloviny domu. Zamítl tudíž i odvolací soud žalobu jen z důvodu, že nejde o dluh patřící ke zcizenému jmění, jak předpokládá ustanovení § 1409 obč. zák. a § 187 III. dílčí novely, aniž se jinak zabýval otázkou, zda jsou splněny ostatní předpoklady tohoto ustanovení zákona. Odvolací soud neposoudil věc správně s hlediska právního. Ustanovení § 1409 obč. zák. a § 187 III. dílčí novely má na mysli dluhy související vůbec s převzatým jměním nebo podnikem, které ty byly v době převzetí jmění nebo podniku, bez ohledu na to, co bylo o nich ujednáno mezi smluvníky. V souzeném případě řešily nižší soudy otázku tu potud nesprávně, že vycházely jen ze stanoviska, že byla zcizena matkou žalovaného, pravou dlužnicí žalobcovou, její polovice

domu, a opomenuly přihlížeti též k tomu, co přednesl žalobce již v žalobě, že totiž tato polovice domu byla celým majetkem matky žalovaného, z něhož mohl očekávati zaplacení své pohledávky, při čemž poukazoval k odůvodnění tohoto tvrzení i k tomu, že matka žalovaného v řízení exekucním odpřisáhla, že nemá žádného majetku. Toto opomenutí mělo však v zápětí nesprávné řešení sporné otázky, ježto nelze pochybovati o tom, že je-li správným tvrzení žalobcovo, že zcizená polovice domu byla celým majetkem prodavatelčím, jest i pohledávku žalobcovu pokládati za dluh, který po rozumu zákona souvisí se zcizeným jměním, s polovicí domu, neboť tato tvořila za toho předpokladu jediný základ pro osobní úvěr prodavatelčin. Leč otázkou, zda jest tvrzení žalobcovo po té stránce správným, se nižší soudy — jak vytýká také dovolání — nezabývaly, nepostupovaly ani podle § 182 c. ř. s., aby slyšely také žalovaného o tom a neprovedly také důkazy nabídnuté v tom směru žalobcem. Řízení je tudíž v tom směru neúplným. Tím byla odňata i dovolacímu soudu možnost rozřešiti správně otázku, zda sporný dluh souvisí se zcizeným jměním. Důsledkem toho bylo (§ 510 c. ř. s.) zrušiti rozsudky obou nižších soudů a bylo věc, ježto uvedená vada se týkala i rozsudku prvního soudu, vrátiti prvnímu soudu, aby o ní znovu jednal a o ní rozhodl. Tomuto soudu bude ovšem náležeti, pakli se ukáže uvedené tvrzení žalobcovo správným, aby se zabýval dále otázkou, zda jsou splněny i ostatní náležitosti § 187-III dílčí novely.

Čís. 13356.

Tím, že nižší soudy rozhodly věcně o mezitímním určovacím návrhu, uznaly i jeho formální přípustnost, a dovolací soud se již nemůže s touto otázkou zabývatí.

Nález rozhodčí komise, vydaný podle § 3 g) zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 330 sb. z. a n., v mezích její pravomoci, nelze vůbec věcně zvrátiti, ani mezitímním určovacím návrhem podle §§ 236, 259 c. ř. s.

Strana, dotčená rozhodnutím správního úřadu v soukromoprávních nárocích, může se domáhati nápravy ve výroku o těchto nárocích u řádného soudu jen **žalobou** (zákon ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb. z. a n.), nikoliv námitkami proti odpůrcově žalobě.

(Rozh. ze dne 9. března 1934, Rv I 703/32.)

Žalobce domáhal se na žalované firmě U. zaplacení mzdy, opíraje se o nález rozhodčí komise závodních výborů, jímž bylo vysloveno, že žalovaná firma U., propustivši žalobce ze zaměstnání, porušila zákon a že se toto propuštění z práce uznává bezúčinným. Za ústního přelíčení učinila žalovaná firma mezitímní určovací návrh, by bylo uznáno právem, že služební poměr žalobce k žalované a jeho nárok na výplatu mzdy proti ní zanikl propuštěním žalobce podle § 82 písm. h) živn. řádu, kteréž jest pravoplatné a k němuž nebylo potřebí ani svolení rozhodčí komise ani oznámení závodnímu výboru. Procesní soud prvního stádu mezitímním rozsudkem vyhověl mezitímnímu určovacímu návrhu žalované, **dovolací soud** napadený rozsudek potvrdil.